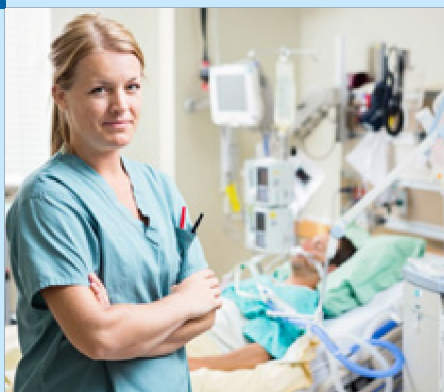


Verksamhetsförlagd utbildning  
i **Sjuksköterskeprogrammet**  
vid Högskolan i Gävle



**VFU**  
guiden



  
**HÖGSKOLAN  
I GÄVLE**

## INNEHÅLL

• Vad är verksamhetsförlagd utbildning, VFU?	3
• I vilka terminer finns VFU?	4
• Var genomförs VFU?	5
• Är det möjligt att göra VFU utanför Gävleborgs Län?	6
• VFU utomlands	
• Kliniska adjunkter	6
• Huvudhandledare/Handledare	6
• Bedömning och betygssättning av VFU	6
• Byte av VFU-plats eller handledare	7
• Frånvaro på VFU	7
• Underkänd på VFU	7
• Fältstudier	7
• Att tänka på	8
• Behov av riktat pedagogiskt stöd	8
• Diskriminering, trakasserier och kränkningar	8
• VFU-portalen Klipp	8
• Ersättning för boende och resor	9
• Försäkring	9
• Ansökan om förtur till VFU på studieort	
• Finns det behörighetskrav för VFU	9
• Vaccinationskrav	9
• Sjukhus- och avdelningsguide	10



### Vad är verksamhetsförlagd utbildning, VFU?

Verksamhetsförlagd utbildning (VFU) utgör en del av sjuksköterskeprogrammet och innebär att du som student tillbringar utbildningsperioder av olika längd på arbetsplatser inom ditt kommande yrkesområde.

Syftet med VFU är att studenter får möjlighet att tillämpa och integrera teoretiska kunskaper och praktiska färdigheter och att vidareutveckla ett professionellt förhållningssätt och en yrkesidentitet. VFU genomförs i enlighet med vad de nationella examensmålen föreskriver.

VFU ingår i tre av programmets kurser. Dessutom ingår fältstudier inom olika verksamhetsområden. Övningar av olika slag som också räknas som en del av den verksamhetsförlagda utbildningen genomförs i högskolans metodövningsrum som förberedelse för den verksamhetsförlagda utbildningen. VFU sker i ett samarbete mellan Högskolan i Gävle och olika vårdverksamheter inom Region Gävleborg, kommunerna i Gävleborgs län och inom privat verksamhet i länet. Om du går en studieortsbaserad utbildning med



studieort Norrtälje så är du placerad i Norrtälje Kommun. På den verksamhetsförlagda delen av sjuksköterskeprogrammet förväntas du gå enligt handledarens schema, dvs. tidiga morgnar och sena kvällar.

Handledning säkerställer kvalitet under VFU. En pedagogisk modell som mer och mer tillämpas innebär att studenter arbetar i par i s.k. kamratlärande. Det innebär att två studenter lär av och med varandra och med stöd av handledare. Handledning där en student handleds av en handledare förekommer också.

### I vilka terminer finns VFU?

**Termin 2:** VFU sker på något av sjukhusen som är knutna till HiG, dvs Bollnäs, Gävle, Hudiksvall, Ljusdal, Norrtälje och i Sandviken, under 6 veckor och inom antingen medicinsk eller kirurgisk verksamhet.

Till medicinsk verksamhet räknas till exempel hjärtavdelning, strokeavdelning och lungavdelning. Till kirurgisk verksamhet räknas till exempel kirurgavdelning och ortopedavdelning. Utbildningstiden är ca 30 timmar i veckan.

**Termin 4:** Här kommer 15 veckor VFU uppdelad på olika verksamhetsområden. Det är 5 veckor på särskilt boende för

äldre (vård och omsorg av äldre), 5 veckor inom primärvård (hälsocentral/vårdcentral) och 5 veckor inom psykiatrisk verksamhet antingen på slutenvård på sjukhuset eller i någon öppen psykiatrisk verksamhet. Utbildningstiden är 30 timmar/veckan.

**Termin 6:** Här ingår 7 veckor VFU inom medicinsk eller kirurgisk verksamhet på något av våra sjukhus eller inom avancerad hemsjukvård, samt 1 fältstudievecka inom kommunal hemsjukvård. Utbildningstiden är ca 30 timmar i veckan.

### Var genomförs VFU?

**Campusbaserad utbildning:** De studenter som börjar sin sjuksköterskeutbildning på höstterminen går en campusbaserad utbildning som innebär att den största delen av den teoretiska utbildningen sker på Campus Gävle, dvs. på Högskolan i Gävle. Det innebär också att oavsett var du bor så kan du få göra din VFU var som helst i Gävleborgs län (Gästrikland och Hälsingland). Länet är stort, och du kan t.ex. få göra din VFU i norra Hälsingland fast du bor i Gävle. Vi försöker alltid att placera studenter så rättvist det går men eftersom vi inte förfogar över några egna utbildningsplatser är vi beroende av vad våra 10 kommuner, Region Gävleborg samt våra privata vårdgivare erbjuder för platser. Vi kan alltså inte garantera ett visst antal platser i tex. Gävleområdet.

**Studieortsbaserad utbildning:** De studenter som börjar sin sjuksköterskeutbildning på vårterminen går en studieortsbaserad utbildning där studieorterna är Gävle, Hudiksvall, Bollnäs och Norrtälje. Det innebär också att du har den största delen av din VFU på den studieort där du är antagen, men ibland kan det hända att du har din VFU på annan ort än studieorten.

Högskolan i Gävle har inga egna utbildningsplatser utan vi får platser från verksamheten. Dessa platser kan variera i antal från termin till termin beroende på omständigheter inom de olika organisationerna som vi på Högskolan i Gävle inte råder över.

## Är det möjligt att göra VFU utanför Gävleborgs län?

All VFU ska ske inom Gävleborgs Län på platser som du får tilldelad av VFU-ansvarig lärare på Högskolan i Gävle. Du får alltså inte ordna en egen plats eller göra din VFU utanför länet. Vi strävar efter att ha en hög kvalitet på våra utbildningsplatser och har en god organisation uppbyggd för att säkerställa det.

### VFU utomlands

I termin 4 finns möjlighet att göra hela eller delar av din VFU i något av våra grannländer Finland (inkl. Åland), Norge eller Danmark. Högskolan i Gävle ingår i ett nätverk vilket garanterar att studenten får god kvalitet i sin VFU.

### Kliniska adjunkter

Högskolan i Gävle har tillsammans med Region Gävleborg och TioHundra AB i Norrtälje 15 kliniska adjunkter anställda som stödjer studenterna och deras handledare under VFU. De kliniska adjunkterna ansvarar också för bedömningar av studenten.

### Huvudhandledare/Handledare

Sjuksköterskor ansvarar för den kliniska handledningen på de olika placeringarna. Inom de flesta verksamheter finns också huvudhandledare som har ett mer övergripande ansvar för planering och handledningen av studenter och som fungerar som stöd för handledarna.

### Bedömning och betygssättning av VFU

Under VFU är du som student tillsammans med handledande sjuksköterskor och kliniska adjunkt ansvarig för att det sker bedömning av progressionen av dina kunskaper, färdigheter och förhållningssätt.

Bedömningen sker genom ett trepartssamtal där studenten leder samtalet och det som bedöms är kursens mål. Bedömningen sker

vid två tillfällen under VFU, som halvtidsdiskussion och som en avslutande bedömning tillsammans med dig, handledare och klinisk adjunkt. På Högskolan i Gävle använder vi AssCE-formuläret vid bedömning, och det sker genom det digitala verktyget TOPP-N. Här kan du läsa mer om syftet med AssCe och hur bedömningen går till: [hiq.se/assce](http://hiq.se/assce)

VFU bedöms och betygssätts och ger antal studiepoäng i förhållande till längden på VFU

### **Byte av VFU-plats eller handledare**

För att få byta vfu-plats eller handledare behövs mycket speciella skäl. Om det finns funderingar, prata med din kliniska adjunkt eller huvudhandledare, de har också tät kontakt med examinator för kursen. Vid någon form av konflikt eller meningsskiljaktigheter på VFU-platsen, prata i första hand med klinisk adjunkt eller huvudhandledare.

### **Frånvaro på VFU**

Det finns ingen godkänd eller icke godkänd anledning till att vara frånvarande på VFU utan all tid som du varit frånvarande ska arbetas igen inom ramen för kursen. Din kliniska adjunkt och huvudhandledare bedömer om det är möjligt utifrån situationen på avdelningen/ vårdområdet.

### **Underkänd på VFU**

Om du blir underkänd på VFU kommer du att bli kallad till ett uppföljande samtal med examinator för kursen, där får du all information som gäller dina fortsatta studier.

### **Fältstudier**

I vissa kurser förekommer fältstudier inom ett angivet område, ofta 3–5 dagar. Dessa betygssätt inte utan endast närvarokontroll förekommer.

## Att tänka på

Som student är det viktigt att din VFU blir en givande period i din utbildning, därför ber vi dig tänka på följande:

- Har du en pågående vårdkontakt på den enhet där du blivit placerad?
- Arbetar du själv på någon av de enheterna?
- Har du anhöriga som arbetar där?
- Har du anhöriga som vårdas på den avdelning du blivit placerad?

Ta då kontakt med vfu-ansvarig Anita Nyström,  
[anita.nystrom@hig.se](mailto:anita.nystrom@hig.se)

## Behov av riktad pedagogisk stöd

Studenten ansvarar för att kontakta examinator och kursansvarig i samband med kursstart och med denne samråda kring anpassad examination.

## Diskriminering, trakasserier och/eller kränkningar

Som student har du rätt till en studiemiljö som är fri från nedvärderande och kränkande behandling. Berättar du om dina upplevelser för en person som är anställd på Högskolan i Gävle har den personen skyldighet att informera sin närmaste chef så att en utredning kan påbörjas.

## VFU-portalen Klipp

Alla utbildningsplatser som du får under utbildningen finns i Klipp som är ett webbaserat placeringssystem där du kan se alla dina VFU-placeringar. De studenter som tillhör studieort Norrtälje kan inte se sina placeringar i Region Gävleborgs version av Klipp utan får access till Region Stockholms Klipp.



## Ersättning för boende och resor

Det finns möjlighet att söka bidrag om du får en VFU-placering utanför studieorten. Det administreras av VOX studentförening och information gällande kriterier finns på deras hemsida [voxhig](#).

## Försäkring

Studenter vid de statliga universiteten och högskolorna omfattas av en personskadeförsäkring hos Kammarkollegiet. Försäkringen gäller i Sverige och under skoltid och under direkt färd mellan bostaden och den plats där skoltiden tillbringas.

Med skoltid avses

- All tid inom Högskolans lokaler och område, utom när vistelsen är föranledd av en aktivitet av fritidskaraktär ordnad av någon annan än Högskolan
- All tid då studenten deltar i verksamhet i Högskolans regi
- Tid då studenten vistas på en vfu-plats

## Ansökan om förtur till VFU på studieort

Blankett finns på Högskolan i Gävles hemsida om du har speciella skäl att göra din vfu på någon av våra studieorter. OBS! Gäller bara i Gävleborg. Det är inte möjligt att genomföra den verksamhetsförlagda utbildningen utanför länet.

## Finns det behörighetskrav för vfu?

För att få gå din vfu-placering måste du vara behörig att gå kursen, se *kursplan-förkunskaper* för den kurs det gäller. Senast 3 veckor innan kursstart måste du vara behörig, annars får du vänta till samma kurs återkommer terminen efter.

## Vaccinationskrav

Hos vissa av de vårdgivare som Högskolan i Gävle samarbetar med för verksamhetsförlagd utbildning finns krav på att vårdpersonal med patientkontakt ska vara vaccinerad mot covid-19.

Detta krav gäller även studenter som genomför verksamhetsförlagd utbildning. Högskolan kan därför inte garantera att verksamhetsförlagd utbildning går att genomföra för den som väljer att inte vaccinera sig så länge vaccinationskrav kvarstår hos vårdgivarna. Exakta krav på exempelvis antalet doser eller tid sedan senaste dosen fastställs av respektive vårdgivare. För den som av dokumenterade medicinska skäl inte kan vaccinera sig så krävs ett läkarintyg, samt så kommer högskolan i samverkan med berörda vårdgivare att göra sitt bästa för att finna en fungerande lösning

## Sjukhus- och avdelningsguide

### Gävle Sjukhus, Medicinkliniken:

Avdelning 11 är en geriatrisk vårdavdelning med 12–14 vårdplatser. Här arbetar ett geriatriskt team bestående av läkare, sjuksköterskor, undersköterskor, fysioterapeuter och arbetsterapeuter osv. Målgruppen för geriatrisk specialistverksamhet är multisjuka, multisyktande äldre men har även allmänmedicinska platser.

Avdelning 109 L har 14–18 vårdplatser. Vi vårdar lung- och medicinpatienter. Här vårdas patienter med olika typer av lungsjukdomar som till exempel KOL, astma, lungcancer, patienter med pleuravätska, pneumothorax och TBC m.m. På lungmottagningen utförs flera undersökningar som berör våra patienter t.ex. bronkoskopi, pleuratappningar, allergitester, spirometri m.m. Som studerande får du gärna vara med på undersökningar på lungmottagningen, göra studiebesök på andra kliniker osv.

Avdelning MAVA har 22 medicinska vårdplatser. På avdelningen vårdas i stort sett alla olika diagnoser inom det medicinska blocket, med det är främst patienter med hjärtsjukdomar såsom kärlkramp, hjärtinfarkt, hjärtsvikt och arytmier samt en del intoxer. På avdelningen finns möjlighet till kontinuerlig arytmiovervakning med telemetri. Patientflödet är stort med mycket in- och utskrivningar, arbetstempot är ofta högt.

Avdelning 120 Infektionsenheten består av en vårdavdelning, samt en mottagning. Avdelningen har 18+2 vårdplatser. Man arbetar i tre-fyra vårdlag efter färger, främst bemannade med sjuksköterskor och ett mindre antal undersköterskor.

Avdelning 110 NH Avdelningen har 18 vårdplatser med inriktning mot njur - hematologi samt internmedicinska sjukdomar. Patienter med t.ex. akuta leukemier, patienter i behov av skyddsisolering och cytostatikabehandling vårdas hos oss. Vi tar även hand om njurtransplanterade patienter, patienter med akut njursvikt och njurutredningar. Avdelningen har nära samarbete med både en dagvårdsenhet och dialys.

Avdelning 105 är en hjärtavdelning. Här vårdas patienter med hjärtinfarkt, hjärtsvikt, kärlkramp och arytmier och klaffel. Vi vårdar också patienter efter hjärtoperationer och pacemakerinläggningar. Avdelningen har 21 vårdplatser.

Avdelning 109 S är en akut vårdavdelning för stroke- och TIA patienter. Vi har 26 vårdplatser. På vår avdelning har vi ett nära samarbete med alla yrkeskategorier som är inblandade i patientens vård (läkare, sjuksköterska, undersköterska, fysioterapeut, arbetsterapeut, logoped, kurator och dietist). Diskussioner förs angående de enskilda patienterna, hur rehabiliteringen går, framtidsplaner, och t.ex. eventuell smärtproblematik som kan hindra rehab och hembesök. Vi har även en strokemottagning och hit kommer patienter på återbesök.

### **Gävle Sjukhus, Kirurgkliniken:**

På avdelning 111A vårdas patienter med diagnoser inom nedre mag- och tarmkanalen samt urologi. Med nedre magtarmkanalen menas från tunntarmen och nedåt. Exempel på diagnoser är tarmcancer i kolon och rektum, tarmvred (ileus), inflammation i tarmfickor (divertikulit), prostatacancer, förstörd prostata, blåscancer, njursten samt utredningar av exempelvis blod i avföringen (melena) eller urinen (hematuri). Här vårdas även

patienter med hormonsjukdomar (endokrinologi) eller bröstcancer samt patienter som behöver plastikkirurgi. Exempel kan vara operation av tyroidea dvs sköldkörtel eller kirurgisk borttagning av bröst (mastektomi).

På avdelning 112 K vårdas patienter med diagnoser inom kärlsjukdomar och öron-näsa-halskirurgi. Det finns även patienter med diagnoser som rör övre mag-tarmkanalen. Detta innebär besvär ovanför tunntarmen, gallvägar, lever samt bukspottkörtel. Vanliga sjukdomar: bukspottkörtelinflammation (pankreatit), inflammerad gallblåsa (kolecystit), och kärloperationer (femoralis-poplitea bypass, karotisstenos, aortaaneurysm), käkoperationer och halsinfektioner. Här vårdas också patienter med cancer i öron-, näsa- halsregionen och övre magtarmkanalen.

KAVA (kirurgisk akutvårdsavdelning): Grundtanken på KAVA är en relativt kort vårdtid på några dagar, men längre vårdtider förekommer också. Exempel på diagnoser kan vara diverse bukåkommor, hjärnskakningar, traumatiska hjärnblödningar, blödningar från magtarmkanalen eller trauman och olyckor

Avdelning 17 är onkologiklinikens vårdavdelning på Gävle sjukhus. Här vårdas patienter med olika cancerdiagnoser i olika skeden av sjukdomen. Avdelningen har 20 vårdplatser på vardagar/15 vårdplatser på helger. På avdelning 17 arbetar vi utifrån ett multiprofessionellt förhållningssätt för att på bästa sätt kunna tillgodose patientens behov och resurser. Sjuk-sköterskor jobbar i team med undersköterskor, läkare, fysioterapeut, arbetsterapeut, smärtteam, dietist, kurator och sjukhuspräst för att arbeta utifrån en holistisk syn (d.v.s. att se hela människan). I vårdlagen arbetar vi i par vård vilket innebär att sjuksköterskan och undersköterskan tillsammans, i den mån det är möjligt för sjuksköterskan, ska utföra omvårdnaden av patienterna. På avdelningen utför vi både kurativ (botande) och palliativ (lindrande) vård. Många patienter är inneliggande för att få strålbehandling eller cytostatikabehandling, men också för olika biverkningar/symtom som uppstår efter behandling och under sjukdomsförloppet.

Avdelning 112 O: En ortopedavdelning där både planerade och akuta tillstånd vårdas. De flesta patienterna opereras för någon slags fraktur eller skada. En del läggs in för smärtlindring eller utredning. De vanligaste planerade operationerna görs av höftleder, knäleder, ryggar (tex diskbråck) och axlar Akuta operationer är oftast äldre människor som ramlat och fått en höftfraktur. På vintern kommer halkolyckor med fotledsfrakturer, skidolyckor mm. Vården hos oss handlar ofta om smärtlindring och mobiliseringsträning med rätt hjälpmedel. Vi jobbar mycket med förebyggande vård av trycksår, fall och infektioner. Våra patienter har relativt korta vårdtider.

Kvinnosjukvårdens BB/Gyn-avdelning 108 är en vårdavdelning som har en varierande verksamhet som sträcker sig från vård av nyfödda till vård av patienter i livets slutskede. Vård ges här till nyförlösta kvinnor och deras barn samt till kvinnor med gynekologiska sjukdomar. Både akut och planerad vård ges på avdelningen. På de gynekologiska vårdplatserna finns bl. a nyopererade patienter, patienter med gynekologisk cancersjukdom och i vissa fall med behov av palliativ vård samt patienter med annan gynekologisk problematik. Dessa sjukdomstillstånd kan vara till exempel endometrios, hyperemesis, missfall, gynekologiska smärttillstånd samt extrauterin graviditet. Vårdavdelningen har 18 vårdplatser, varav 12 platser är avsedda för BB-patienter och 6 platser för gynekologiska patienter.

Barnavdelning 107 B. På enheten vårdas barn och ungdomar mellan 0-17 år och här vårdas barn med sjukdomar inom barnmedicin, ortopedi, kirurgi, öron-näsa-hals samt patienter från Barn – och ungdomspsykiatri. På enheten arbetar barnsjuksköterskor/sjuksköterskor, barnsköterskor/undersköterskor, läkare, koordinator, lekterapeut och lärare. Barn- och ungdomssjukvården (BUS) har även tillgång till egen dietist, kurator, psykolog, arbetsterapeut, fysioterapeut och logoped. Personalensätter barnet i centrum och arbetar efter varje barns individuella behov. Barnen skall förberedas inför varje undersökning och ingrepp. Förberedelserna utförs av lekterapeut, barnsköterska/undersköterska eller sjuksköterska. Barn som är infektiösa känsliga

eller smittsamma, ligger i enkelrum med slussystem. Barn som vistas här ska inte lämnas ensamma oavsett ålder, en förälder eller annan anhörig stannar hos barnet på avdelningen.

### **Bollnäs Sjukhus, Medicinkliniken:**

Avdelning 4: en strokeavdelning, både akut och rehab samt allmänmedicinska sjukdomar.

Avdelning 5: här vårdas patienter med njursjukdomar och allmänmedicinska sjukdomar.

Avdelning HIA: är en hjärtavdelning med bl.a. hjärtintensivvård och allmänmedicinska sjukdomar

### **Bollnäs Sjukhus, Kirurgkliniken:**

Avdelning 3: Planerade operationer utförs här, t.ex.; höftplastik, knäplastik, ryggoperationer, prostataoperationer mm.

### **Hudiksvalls Sjukhus, Medicinkliniken:**

HIA, Hjärtavdelning i Hudiksvall är en avdelning som har 22 vårdplatser varav 2 akutsalar där mer avancerad akutvård kan bedrivas.

Avdelning 7 i Hudiksvall är en medicinsk avdelning med 30 antal platser, varav 12 vårdplatser är strokeplatser och de övriga 18 platser är hematologi, njur- och internmedicin.

### **Hudiksvalls Sjukhus, Kirurgkliniken:**

På Kirurgen, avdelning 1, vårdas både akuta och planerade patienter, inom områdena övre- och nedre mag-tarm, kärl, gynekologi och öron-näsa-hals. Avdelningen har 30 vårdplatser. Patienterna är på vardagar indelade i fyra vårdlag om 6–8 patienter och i varje vårdlag arbetar det en sjuksköterska och en till två undersköterskor.

Avdelning 6, Ortopeden, består i nuläget av 15 vårdplatser. Vi har både akuta vårdplatser, samt en vårdenhet som behandlar patienter med planerade operationer. Det finns också 3 kirurgiska vårdplatser för urologpatienter.

Avdelning 19 är en Barn och Ungdomsavdelning som ingår i Division Operation, den har 12 vårdplatser. Här vårdas alla barn med sjukdomar som till exempel infektionssjukdomar, öron-näsa-halssjukdomar, kirurgiska åkommor mm. Här finns också 4 platser på Neonatalavdelningen där för tidigt födda barn vårdas.

### **Sandvikens Sjukhus:**

Länsrehabiliteringen avdelning 70: Hit kommer patienter i företrädesvis yrkesför ålder. Vår målgrupp är personer med traumatisk hjärnskada, stroke, ryggmärgsskada, neurologiska sjukdomar och multitrauma som är i behov av omfattande rehabiliteringsinsatser. De flesta kommer direkt från akutvården medan andra remitteras från Primärvård i ett senare skede. Omvårdnadsbehovet varierar mycket, från totalt hjälpbehov till behov av stöd avseende minne, problemlösning, struktur, tal med mera. De kan ha svårt att klara aktiviteter och deltagande i vardags-, familje-, fritids- och samhällsliv. Vårdavdelningen har plats för 16 patienter

### **Ljusdals Närvårdsavdelning:**

Närvårdsavdelningen: Är en avdelning med 16 vårdplatser, 8 landstingsplatser (HSL) och 8 kommunplatser (SOL). Det finns även även 2 trygghetsplatser för palliativ vård. - I anslutning till avdelningen finns även en dagsjukvårdsmottagning där det utförs olika behandlingar 5 dagar i veckan.

## Norrtälje Sjukhus:

### **På Norrtälje sjukhus får bara studenter som har studieort Norrtälje gå sin verksamhetsförlagda utbildning**

Avdelning 1 har 24 vårdplatser för akutgeriatrik (äldresjukvård). Här arbetar sjuksköterskor och undersköterskor med specialkompetens inom området tillsammans med sjukgymnaster, arbetsterapeuter, kurator, logoped, dietist och geriatriker.

Avdelning 2 har 24 vårdplatser med inriktning mot ortopedi och strokevård och tar emot patienter dygnet runt

Avdelning 3 har 24 vårdplatser och vårdar kirurgi-, urologi- och gynekologi-patienter. Både akutfall och planerad verksamhet förekommer. Avdelningen är bemannad dygnet runt och här arbetar olika kategorier av personal.

Avdelning 4 är en akutuårdsavdelning med 24 vårdplatser, de flesta patienter läggs in via akutmottagningen. Här vårdas bland annat patienter med hjärtinfarkt, hjärtsvikt, KOL, lunginflammation och diabetes. Avdelningen har beredskap för att ta emot patienter vid epidemier och pandemier.

Information om  
Sjuksköterskeprogrammet och VFU  
samt kontaktuppgifter finns på  
[www.hig.se/sjukskoterska](http://www.hig.se/sjukskoterska)

Reviderat av Anita Nyström 20230926